



Fotografija: D. Kalogjera

POZIV ČLANOVIMA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA NA  
REDOVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU  
HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

koja će se održati

**u srijedu, 12. prosinca 2012. godine**

s početkom u 18.00 sati  
u velikoj dvorani HGZ-a

Prijedlog dnevnog reda:

1. Otvaranje Skupštine

- uvodna riječ predsjednika Ravnateljstva,
- biranje radnog predsjedništva, zapisničara i ovjervitelja zapisnika

2. Izvještaj Ravnateljstva HGZ-a o radu Hrvatskoga glazbenog zavoda u 2011. godini s financijskim izvještajem
3. Izvještaj Nadzornog odbora
4. Realizacija programa rada u 2012. i plan za 2013. godinu
5. Izbor članova Ravnateljstva
6. Razno

Prema odredbi članka 20. Statuta HGZ-a Skupština može donositi odluke ako je prisutno više od polovine članova. Ukoliko je u zakazano vrijeme početka Skupštine broj prisutnih manji, početak se odlaže za pola sata.

U Zagrebu, 21. studenoga 2012.

Predsjednik Ravnateljstva HGZ-a  
Marcel Bačić

Nakon Skupštine u 19.30 sati predstaviti ćemo nova izdanja istraživačko-izdavačkog projekta  
*Izabrana djela Blagoja Berse,*

te si tom prigodom zaželjeti

SRETAN BOŽIĆ I SRETNU NOVU GODINU.

---

## UZ NOVA HGZ-OVA IZDANJA DJELA BLAGOJA BERSE

*Idila za orkestar i Capriccio-Scherzo za orkestar, redaktor Mladen Tarbuk;  
Korespondencija 2, priredila Eva Sedak*

»Ova simfonijska minijatura u cjelokupnom Bersinu opusu zauzima sasvim posebno mjesto. *Idila* predstavlja njegovu najdublju intimu, prizore iz bračnog života mladoga para. I koliko god, čitajući Bersine dnevničke zapise ostajemo katkad začuđeni njegovim nezadovoljstvom i zdvajanjem nad tegobnom sudbinom neshvaćenog skladatelja, toliko nas iznenađuje savršen, nepomućen mir koji izbija iz svakog takta *Idile*. Čovjek koji je bio u stanju napisati ovu glazbu, morao je, makar u jednom trenutku, osjetiti duboku sreću koja ostaje zapamćena cijeli životni vijek i stvara onu prijeko potrebnu opreku svim neizbježnim životnim nedaćama.«

»Napisati prvu hrvatsku simfoniju za Beč s kraja 19. stoljeća? Ili pisati simfoniju za svoju daleku južnoslavensku domovinu, u kojoj se suvremena muzika tek mukotrpno rađala i u kojoj u prvim godinama 20. stoljeća kada nastaju i *Idila* i *Capriccio-Scherzo*, za završenog bečkog studenta Bersu Tugodolskog nije, čini se, bilo ni mjesta ni potrebe?«

(Iz predgovora Mladena Tarbuka partiturama  
*Idila* i *Capriccio-Scherzo*)

»Iz Bersinih pisama, kojih u knjizi *Korespondencija 2* ima više nego u prethodnoj te iz onih koja njemu upućuju daleko brojniji i raznolikiji potpisnici, do nas dopiru pojedinosti koje pomažu da se razumije osnovna Bersina životna i stvaralačka krivulja. Stvaralačko nadahnuće i polet njegovih bečkih godina, ali i začahurenost u došljačkom ambijentu, domaćim temama i osjećaju profesionalnog poniženja. Radni elan i volja za promjenama njegovih zagrebačkih godina, ali i posvemašnja uronjenost u ambijent vlastite intime i osjećaj profesionalne i ljudske ugroženosti. U oba slučaja Bersu pokreću i priječe velika i pozitivna iščekivanja, nesrazmjerna okolnostima u kojima se nalazi. U jednoj od sićušnih bilježnica pohranjenih u Bersinoj ostavštini nalazimo popis od nekoliko desetaka adresa različitih agencija, izdavača, dirigenata i izvođača u Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj. Ni na jednu od njih, barem sudeći prema toj istoj ostavštini, Bersa nije uputio neko pismo. Po povratku u domovinu uporno, do poniženja, pozivima za pomoć obasiplje osobe koje mu ne umiju ili ne žele pomoći. A ne odazivlje se otvorenim šansama. U oba slučaja Bersu pokreće ili priječi i neobičan odnos prema vlastitu djelu. Carskom i kraljevskom ministarstvu kulture predstavlja se skladbama koje danas i ne poznamo, a pred Milanom Sachsom prešućuje ne samo njih nego i ostale iz tog vremena koje će pred javnost stići tek nakon njegove smrti.

Da ondje zaslužuju i ostati, trajnije i brojnije nego do sada, zasluga je prvenstveno glazbe same. Pisma, dnevnici i uspomene pri tome mogu možda pomoći, čak i kao protuslika jedne stvaralačke sudbine.«

(Iz predgovora Eve Sedak knjizi *Korespondencija 2*)

### Projekt *Izabrana djela Blagoja Berse*

Do sada objavljeno:

#### Note

*Djela za klavir*, 2010.

*Djela za zbor*, 2010.

*Andante za simfonijski orkestar, partitura*, 2010.

*Povero Tonin*, za violinu i klavir, op. 1, 2011.

*Trio za klavir, violinu i violončelo*, op. 7, partitura i dionice, 2011.

*Menuet za gudački kvartet*, op. 14, partitura i dionice, 2011.

*Revêrie*, elegija za violončelo i klavir, op. 49, 2011.

*Dramatska predigra*, op. 25a, partitura i dionice, 2011.

#### Knjige

*Dnevnik i Uspomene*, 2010.

*Korespondencija 1*, 2011.

Sva su notna izdanja opremljena predgovorom te redaktorskim i uredničkim bilješkama na hrvatskom i engleskom jeziku.



Pismo pjevačice Paule Wirth Blagoju Bersi, 28. 7. 1906.

## MILO CIPRA: »STILSKE EPOHE: IMPRESIONIZAM«

U povodu 150. godišnjice rođenja Claudea Debussyja (1862–1918) objavljujemo odlomak teksta Mila Cipre (1906–1985) o muzičkom impresionizmu, emitiranog u emisiji *Riječ je o muzici* I. programa Radio Zagreba prije 35 godina.

Opće je prihvaćeno mišljenje, da je francuska riječ »impressionisme« prvi put upotrebljena godine 1874. na izložbi nezavisnih slikara u Parizu. Tada je, naime, Claude Monet izložio svoju marinu pod imenom *Impression*. Kasnije, mnogo kasnije, riječ je primijenjena i u glazbi, s više ili manje opravdanja i uspjeha. Pobjedonosni put impresionista u radikalnom odricanju akademizma, put u novo gledanje, u nov senzibilitet – »Vratite suncu i boji njihovo pravo!« – »Plein-air« nova je dogma slikarstva – obilježen je slavnim imenima Monet, Renoir i Degas. Povjesna je činjenica da je impresionističko slikarstvo već bilo doseglo svoj vrhunac, pa su se već bile pojavile i anti-impresionističke tendencije kod Cezannea, Gauguina i Van Gogha, a da Debussy još nije bio komponirao ni svoje rano (još nikako impresionističko) djelo *Suite Bergamasque*. Da li je i ovaj put bila glazba u »zakašnjenju«? Na to bismo pitanje smjeli odgovoriti sa »da« samo onda ako pretpostavimo da je postojala nekakva uvjetna veza između slikarstva i glazbe. A to bi trebalo tek dokazati.

Bit ćemo bliži istini ako kažemo da Debussy i nije bio – prijateljski ili inače – povezan sa slikarima-impresionistima, što opet ne znači da ne postoje analogije u njihovoj estetici. Osjećajno i po nagnuću srca on je intimnije povezan uz pjesnike-simboliste. Vidljivo je to iz izbora teksta koje je uglazbio. Da spomenemo samo nekoliko imena: Baudelaire, Verlaine, Mallarmé, Maeterlinck... Upitan jednom zgodom: Vaši omiljeni pisci? odgovorio je: Flaubert i Edgar Poe. – A pjesnici? Baudelaire! Bilo je pokušaja da se pojava Debussyja uklopi u onu društvenu i kulturnu klimu koju najopćenitije krstimo imenom – fin de siècle. Lik jednog Oscara Wildea i svih onih koji su s prezirom naspram građanskog morala uskliknuli: *Epatez le bourgeois!* – tipični su predstavnici tog (po nekima) morbidnog i dekadentnog fin de sièclea. Debussy je bio i suviše jaka ličnost, a da bi se bio »izgubio«. Ponos i moć volje smatrao je svojim istaknutim krepostima. Njegov put umjetnika kao da ne poznaje krivudanja. Ravno ide prema konačnom cilju – osloboditi glazbu svih konvencija i naslijeđenih dogmi. Citiramo samog Debussyja:

»Onaj tko dan danas još piše simfonije, osuđen je na epigonstvo. Otisnute teme simfonija – na programima simfonijskih koncerata – bude i u malo nadarenim slušateljima želju, da i sami komponiraju malu, privatnu simfoniju. Čini mi se da je besmislenost i suvišnost simfonije – poslije Beethovena – jasno doka-

zana. Simfonije Schumanna i Mendelssohna što su drugo nego li respektuoza ponavljanja iste forme sa slabijim snagama. Kroz otvoren prozor treba pogled uspraviti prema slobodnom nebu. (...) Doživjeti zalaz sunca korisnije je neg' slušati *Pastoralnu simfoniju*. (...) jer ono što iznad svega tražimo i hoćemo – proklamira Paul Verlaine u svojoj *Umjetnosti poezije* – jest boja (riječi) u sjeni njena preliva, sam taj preliv, tu nijansu, gdje san sa snom se u zagrljaju nađu – kao flauta i rog.«

Flauta i rog! susrećemo ih na samom početku Debussyjeva Preludija na poemu Mallarméa: *Faunovo poslije podne. Prelude a l'apres-midi d'un faune* – tako glasi izvorni naslov djela – prekretnica je ne samo francuske nego i europske muzike na pragu novog (dvadesetog) stoljeća. Što je ono novo u toj partituri od jedva deset minuta trajanja, od svega sto i deset taktova?

Nov je prije svega odnos sadržaja i forme: taj fatalni dualizam naprosto je ukinut! Oblik ovdje nije nešto što je postojalo prije same skladbe, kao neki naslijeđeni plan i raspored. Oblik raste iz sebe samog, vegetativno, kao rast biljke, iz one nezaboravne melodijske fraze od svega 3 takta što je (kao slučajno!) u trenutku sretna nadahnuća izvodi solo-flauta. U njoj se – kakve li čudne najave! – kriju klice kasnijeg stila Debussyja: cjelostepena ljestvica – sada još zastrta kromizmima prohodnih tonova – i interval kvarte! Pažljivom sluhu nije

moglo izbjeći kako se inicijalna melodija mijenja, ostajući pak vjerna sebi. A harmonija se pojavljuje kao zvuk, kao boja, kao zvučni plašt, zvučno podneblje, kao atmosfera koja melodiji daje posebnu aromu. Akord je prestao funkcionirati u klasičnom smislu: on opet postaje ono što jest – zvuk, sam sebi dostatan. Naslov *Faunovo poslije podne* mogao bi zvesti, kao da je riječ o nekoj »programnoj« muzici, što bi značilo da je muzičku formu odredilo »nešto što je izvan muzike«. To nikako nije! Kao što Mallarméova poema nema određenog »sadržaja« – sve se iscrpljuje u prigušenoj erotskoj temperaturi, u kojoj se subjektivno i objektivno isprepliću bez jasnih obrisa – tako se i Debussyjeva glazba kreće, slobodno i neuhvatljivo, između polova pročišćene zvučnosti, propinjući se dva, tri puta do ekstaze, bez patosa i strasti, i zamirući – kao što je i počela – u tišini. Ipak u toj tako cjelovitoj i jedinstvenoj partituri raspoznavamo predahe njene muzikalne forme: četiri puta čujemo melodiju syrinx na početku i četiri puta na kraju. Između tih odsjeka, dva kontrastna međustavka. Kakav euklidski sklad proporcija!



HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD  
10000 Zagreb, Gundulićeva 6  
TAJNIŠTVO: 48 30 833, fax: 48 30 701  
hgz@hgz.t-com.hr  
KNJIŽNICA: 48 30 824  
hgz.knjiznica@hgz.t-com.hr  
ponedjeljak, sri. i pet. 11–14, sri. 16–20 sati  
BLAGAJNA: 48 30 822  
ponedjeljak–petak 10–13 i 19–20 sati  
i jedan sat prije početka koncerta

VELIKA DVORANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

## KONCERTNA SEZONA CLXXXVI (2012/2013)

PROSINAC

www.hgz.hr  
hgz.info@hgz.t-com.hr

UREDNIŠTVO:

Eva Sedak  
Nada Bezić

ZA IZDAVAČA:

Marcel Bačić

### subota, 1. XII. u 20 sati

KONCERTNA DIREKCIJA ZAGREB  
*Molto Cantabile: Iz Rusije s ljubavlju*  
Luciano Batinić, bas, Julija Palmova, klavir  
*Borodin, Glinka, Musorgski, Čajkovski, Rahmanjinov*

### nedjelja, 2. XII. u 11 sati

GLAZBENA ŠKOLA VATROSLAVA LISINSKOG  
*Božićni koncert gudačkog odjela škole*

### nedjelja, 2. XII. u 20 sati

HRV. DRUŠTVO GLAZBENIH UMJETNIKA  
*Tutti Soli in 6*

G. Bakrač, violina; K. Bedek, gitara; N. Fabijanić, saksofon; K. Pustički, viola; D. Kuzmin Maković, violončelo; M. Bakrač, klavir  
*Šostakovič, Mozart, Mendelssohn, Tudor, Rahmanjinov, Boccherini, Piazzola*

BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a i HDGU-a

### utorak, 4. XII. u 20 sati

ZAGREBAČKI ORKESTAR MLADIH

*ZOMantično romantično*  
Solist: Aljoša Jurinić, klavir  
Dirigent: Igor Tatarević  
*Mendelssohn, Chopin, Liszt*

### srijeda, 5. XII. u 20 sati

GUDAČKI KVARTET RUCNER

*Četiri godišnja doba / Zima*  
*Humanitarni koncert »Mala kap u slapu«, za udrugu JOŠIDAN*  
Gosti: K. Modrušan, sopran; V. Mekovec, sopran; M. Markuš, rog; P. Kšenek, rog  
*Magdić, Z. Dvoržak, Papandopulo*

### četvrtak, 6. XII. u 20 sati i

KONCERTNA DIREKCIJA ZAGREB

*Da camera – Francusko-hrvatske glazbene večeri; Festival Diapason*  
D. Bošnjak, D. Martinović, D. Brozić, B. Mihanović, B. Harkay, Ž. Perišić, I. Novinc, G. Suessmuth, K. Pustički, M. Flaksman, J. Očić Flaksman, Z. Ivančić, S. Čaldarović, M. Miljković  
*Poulenc, M. Ruždjak, Pejačević*

### petak, 7. XII. u 20 sati

HRV. DRUŠTVO GLAZBENIH UMJETNIKA  
Berislav Arlavi, klavir

*J. S. Bach, Liszt, Šulek, Debussy, Skrjabin*  
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a i HDGU-a

### subota, 8. XII. u 20 sati

KONCERTNA DIREKCIJA ZAGREB

*Da camera – Festival Diapason*  
izvodači: vidi 6. XII.  
*Debussy, Papandopulo, Fauré*

### nedjelja, 9. XII. u 11 sati

GLAZBENA ŠKOLA VATROSLAVA LISINSKOG  
*Božićni koncert puhačkog odjela*

### nedjelja, 9. XII. u 20 sati

VIRTUOSO

*Ad libitum I*  
L. Anić, T. Ruždjak, A. Rezdevšek, D. Pauković, M. Mejić, C. Jurić, M. Pranjić, H. Hunjet, L. Marušić, D. Gašparović  
*Mozart, Mendelssohn, Schumann, Bellini, Giuliani, Bartók, Ipavec*

BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

### ponedjeljak, 10. XII. u 20 sati

HRVATSKI OGRANAK SVJETSKE  
KONFERENCIJE ZA MIR

20. međureligijski koncert »Rječju i pjesmom za prava čovjeka i za mir«  
ULAZ SLOBODAN

### utorak, 11. XII. u 20 sati

HRVATSKI KOMORNI ORKESTAR

Solistice: K. Markotić, sopran; M. Ramušćak, violina; Dirigent: Dian Tchobanov  
*Krežma (praižvedba), Purcell, Corelli*

### utorak, 11. XII. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD

Radionica utorkom (Podrumska dvorana)  
*All I want for Christmas is...*  
Voditelj: Tihomir Petrović  
ULAZ SLOBODAN

### srijeda, 12. XII. u 18 sati

Skupština Hrvatskoga glazbenog zavoda

### četvrtak, 13. XII. u 20 sati

GRAD ZAGREB

*Trio Amadeus*

Leonid Sorokow, violina; Ruben Dalibaltayan, klavir; Krešimir Lazar, violončelo  
*Mozart, Bjelinski, Schubert*

### petak, 14. XII. u 20 sati

GLAZBENA ŠKOLA RUDOLFA MATZA

*Koncert učenika u povodu Dana škole*

### subota, 15. XII. u 20 sati

GLAZBENA ŠKOLA PAVLA MARKOVCA  
*Božićni koncert*

### nedjelja, 16. XII. u 11 sati

GLAZBENO UČILIŠTE ELLY BAŠIĆ  
*Božićni koncert*

### nedjelja, 16. XII. u 20 sati

HRVATSKI BAROKNI ANSAMBL

*Božićni koncert*

Solisti: M. Klarić, sopran; K. Has, orgulje; P. Labazan i Z. Hornyanszky, oboe

Dirigent: Saša Britvić  
*Tunder, Händel, Vivaldi*

30 BESPLATNIH ULAZNICA ZA ČLANOVE HGZ-a

### ponedjeljak, 17. XII. u 20 sati

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH I  
PLESNIH PEDAGOGA

Svečani koncert u povodu Dana HDGPP-a  
K. Petrović, flauta; S. Sarapa, klarinet; T. Sucala Matei, violina; S. Mrđen, klavir; K. Owais, sopran; M. Kutnar i B. Stopić, duo harmonika i saksofon  
ULAZ SLOBODAN

### utorak, 18. XII. u 20 sati

GLAZBENA ŠKOLA IVANA ZAJKA

*Božićni koncert učenika*

### srijeda, 19. XII. u 20 sati

GLAZBENA ŠKOLA BLAGOJE BERSA

*Koncert učenika u povodu Dana škole*

### četvrtak, 20. XII. u 20 sati

GLAZBENA ŠKOLA BLAGOJE BERSA

*Koncert učenika u povodu Dana škole*

### petak, 21. XII. u 20 sati

COLLEGIUM PRO MUSICA SACRA

*Božićni koncert u povodu 40. godišnjice ansambla*  
Dirigenticia: Iva Juras  
*Mendelssohn, Mozart, Lukačić, Kolb, Matz, Žganec, Papandopulo, Klobučar*

### subota, 22. XII. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD

*Božićni koncert ansambla HGZ-a*

Društveni orkestar HGZ-a, dirigent Zoran Juranić; Društveni komorni ansambl HGZ-a, voditelj Marijan Zlatarić; Društveni jazz orkestar – Big Band HGZ-a, dirigent Zlatko Dvoržak; Društveni zbor HGZ-a, zborovođa Branka Bubalo Paliska  
ULAZ SLOBODAN